

ଓଡ଼ିଶା ଏକସଙ୍ଗେ

ରେଳ-ସଡ଼କ-ଆକାଶ ସବୁଠି ଭୟ ଆଉ ଭୟ

ଯେତେବେଳେ ବିଜ୍ଞାନ ଏତେ ବିକାଶଲାଭ କରିନଥିଲା କି ଟେକ୍ନୋଲୋଜିର ମଣିଷ ଏତେ ଭଲ ଭାବରେ କାମରେ ଲଗାଇ ପାରିନଥିଲା ସେତେବେଳେ ମଧ୍ୟ ଏତେ ସଂଖ୍ୟାରେ ରେଳ ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟୁନଥିଲା । କୋଲକାତାରେ ଗାଡ଼ିଥିଲା ରେଳ । କିରୋସିନ୍ ଲଣ୍ଠନ କରୁଥିଲା ରେଳ ସିରନାଲରେ । ସବୁ ମାନବକାଳିତ ଥିଲା । ଏବେ ସେଥିରେ ଅନେକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଛି । ସବୁଥିରେ କମ୍ପ୍ୟୁଟରର ସାହାଯ୍ୟ ନିଆଯାଉଛି । ସାମାନ୍ୟ ଭୂମି ନହେବା ପାଇଁ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଉଛି, ତଥାପି ରେଳ ଦୁର୍ଘଟଣା ବଢ଼ିଗାଲିଛି । ଲଣ୍ଠନ କମାନାରେ କ'ଣ ଏତେ ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟୁଥିଲା? ଏବେ ଅଧିକାଂଶ ରେଳ ଧାରଣାରେ ରେଳ ଦୁର୍ଘଟଣାକୁ ଏଡ଼େଇବା ପାଇଁ କୁଆଡ଼େ 'କବଚ' ଖାନକୌଶଳକୁ ଆପଣା ଯାଇଛି । ବାଲେଶ୍ୱର ବାହାନରା ରେଳ ଦୁର୍ଘଟଣା ପରେ ପରେ ରେଳ ବିଭାଗ ଅଧିକ ସତର୍କ ହୋଇଛି ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲା, କିନ୍ତୁ ତା'ପରେ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ରେଳ ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟିଛି ।

ଛତିଶଗଡ଼ର ବିକାସପୁର ଜିଲ୍ଲାରେ ମଙ୍ଗଳବାର ଅପରାହ୍ଣ ପ୍ରାୟ ୪ଟା ବେଳେ ଏକ ଯାତ୍ରାବାହୀ (ମେମୁ) ଓ ମାଲବାହୀ ଟ୍ରେନ୍ ମଧ୍ୟରେ ଧକ୍କା ହେବାରୁ ୧୦ ଜଣଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଥିବା ବେଳେ ପ୍ରାୟ ୩୦ ଜଣ ଆହତ ହୋଇଛନ୍ତି । ବିକାସପୁର ଓ କାଟି ସେକ୍ଟର ମଧ୍ୟରେ ଲାଲ ଖାଦ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏହି ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟିଛି । ଯାତ୍ରାବାହୀ ଟ୍ରେନ୍ (ମେମୁ)ଟି ମାଲବାହୀ ଟ୍ରେନ୍‌କୁ ଏତେ ଚୋରରେ ଧକ୍କା ଦେଇଥିଲା ଯେ ଏହାର ଉଠିବାରୁ ଚଳୁଥିବା ମାଲବାହୀ ଟ୍ରେନ୍ ଉପରେ ଚଢ଼ିଯାଇ ଥିଲା ଆକାଶରେ ଝୁଲି ରହିଛି । ଏକଠି ପ୍ରଶ୍ନ ଶୁଣିବାରେ ଏତେବେଳେ ଖାନକୌଶଳ ଆପଣା କରିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଟ୍ରାକ୍‌ରେ ଚଳୁଛି ରେଳ ଯିବା ସମ୍ଭବ ହେଲା କେମିତି? ଗୋଟିଏ ଟ୍ରାକ୍‌ରେ ଚଳୁଛି ରେଳ ଯିବାକୁ ବିଜ୍ଞାନର ଖାନକୌଶଳ କ'ଣ ଅଟକାଇ ପାରିଲା? ଯେତେ ଭଲ ଏବଂ ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ଖାନକୌଶଳ ଆପଣା ଗଲେ ମଧ୍ୟ ତାକୁ ପରିଚାଳନା କରିଥାଏ ମଣିଷ । ତେଣୁ ସେ ମଣିଷଟି କେତେ ନିଷ୍ଠାର ସହ ତା' ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲାଇଛି ସେଇତା ହିଁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ଆମେ କେତେ ଭଲ ଭାବରେ ବିଜ୍ଞାନକୁ କାମରେ ଲଗାଇ ପାରୁଛେ ତା'ରି ଉପରେ ସବୁ ନିର୍ଭର କରେ । ଆମେ ବିଶ୍ୱାସୀ ଖାନକୌଶଳକୁ ଦୋଷ ଦେଇପାରିବାନି । ଅବଶ୍ୟ ଏ ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ଦୋଷ କାହାର ତାହା ଜଣାଯାଇନାହିଁ ।

ରେଳ ଦୁର୍ଘଟଣା ଭଳି ବିପାନ ଦୁର୍ଘଟଣା ମଧ୍ୟ ବଢ଼ିବୁଡ଼ି ଚାଲିଛି । ଭୟଙ୍କର ବିପାନ ଦୁର୍ଘଟଣା ମଧ୍ୟ ଘଟୁଛି । ବିପାନ ଯାତ୍ରା କରିବାକୁ ଲୋକେ ଭୟ କଲେଣି । ଯେଉଁମାନଙ୍କ ହାତରେ ସମୟ କମ୍ ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ବିପାନ ଯାତ୍ରାକୁ ଛାଡ଼ି ରେଳପଥରେ ଯିବାକୁ ନିରାପଦ ମଣୁଥିଲେ ହେଲେ ରେଳଯାତ୍ରାରେ ମଧ୍ୟ ଭୟ ଦେଖାଦେଇଣି । ଆକାଶ ପଥରେ ଭୟ, ରେଳପଥରେ ଭୟ ଆଉ ରହିଲା ସଡ଼କ ପଥ । ଜଳପଥରେ ଗଣପରିବହନ ଆଜିକାଲି ହେଉନାହିଁ । ଏଥିରେ ଅଧିକ ସମୟ ଲାଗେ । ଏବେ ସଡ଼କ ପଥ ମଧ୍ୟ ନିରାପଦ ନୁହେଁ । ଦିନକୁ ଦିନ ଦୁର୍ଘଟଣା ହୋଇପଡ଼ୁଛି ସଡ଼କ ପଥର ଯାତ୍ରା ଗ୍ରାମିକ ଜାମ୍ ଏବଂ ସଡ଼କର ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଅବସ୍ଥା ପାଇଁ । ଦେଶର ସବୁ ସଡ଼କର ମାନ ଗାଡ଼ି ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଯେ ଉପଯୋଗୀ ଏକଥା କହିବା ଭୁଲ୍ ହେବ । ଜାତୀୟ ରାଜପଥ କାମ ସବୁବେଳେ ଚାଲିଛି । କେଉଁଠି ସଂପ୍ରସାରଣ ତ କେଉଁଠି ଚାଲିଛି ଫ୍ଲ୍ୟ ଓଭର କାମ । ଏହା ପୁଣି ଖୁବ୍ କଛପ ଗତିରେ । ଏଠି କହିବା କଥା ଗମନାଗମନ କିଛି ନିରାପଦ ଏବଂ ସୁଖକର ହୋଇପାରିବ ସେ ଦିଗକୁ ସରକାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ସରକାର । ଏହା ସର୍ବନିମ୍ନ ଆବଶ୍ୟକତା । ମଙ୍ଗଳ ଏବଂ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ପୃଥିବୀରେ ଥାଇ ଭିମୋର୍ଟରେ ଯାନ ଚଳାଇବାଠାରୁ ଏହାର ଆବଶ୍ୟକତା ଯେ ମଣିଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅଧିକ ଏକଥା ଯେକେହି କହିବେ ।

ଆମ ରାଜଧାନୀ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଛି ୮୪ତମ ଜାତୀୟ ସଡ଼କ କଂଗ୍ରେସ । ଦେଶ ବିଦେଶରୁ ଅନେକ ଅତିଥି ଆସିଛନ୍ତି, ସେମାନେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଦର୍ଶନୀୟ ସ୍ଥାନ ନିଶ୍ଚୟ ଦୂରରେ ସଡ଼କ ପଥରେ । ସେମାନେ ଆମ ରାଜ୍ୟର ସଡ଼କର ମାନକୁ ଦେଖି ଖୁସି ହୋଇପାରିବେ ତ??

ଓ କାର୍ତ୍ତିକ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଓଡ଼ିଆ ଗାୟକରେ ଅତି ସାରା ରାଜ୍ୟରେ ଛାଡ଼ଖାଇ ପାଦନ କରାଯାଉଛି । ଛାଡ଼ଖାଇ ହେଉଛି ମାସ ଯାହା ଆମିଷ ନଖାଇବାର ଅନୁଷ୍ଠିତ ଛାଡ଼ାଳବା । ଏଥିପାଇଁ କେତେ ନିରାସ ପଶୁପକ୍ଷୀ ହତ୍ୟା କରାଯାଇଥାଏ ଯାହାଫଳରେ ଲକ୍ଷାଧିକ ଛେକି, କୁକୁଡ଼ା ବଦି ପଡ଼ିଥାଏ । ଏଠାରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି, ମାସ ଯାହା ଧର୍ମ ଆଚରଣ କରିବା ପରେ ପଶୁପକ୍ଷୀ ହତ୍ୟା କରି ଆମେ କେଉଁ ପ୍ରକାରର ଧର୍ମ ପାଳନ କରୁଛୁ? ଆମକୁ ସୁଧାଇବା ପରି କାମକୁ ଆମେ ପରମ୍ପରା ନାମ ଦେଇଛୁ । ନିଜ ମନକୁ ଶାନ୍ତି କରିବା ପାଇଁ ବଳିପ୍ରସ୍ତୁତ ମଧ୍ୟ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେଇଛୁ । ଛାଡ଼ଖାଇ ନାମ ନେଇ ଦେବା ପାଠରେ ପଶୁବଳି ଦେବାକୁ ପଛନୁଆଁ ଦେଉନାହିଁ । ପ୍ରତ୍ୟାସନ ବଳିପ୍ରସ୍ତା ବନ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ସପକ୍ଷ ହେଉନାହିଁ । ଆଜିର ଏକଦିଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ବଳିପ୍ରସ୍ତା କେତେ ସମାଜିକ ତାହା ଆଧୁନିକ ମଣିଷ ବିଚାର କରିବାର କଥା ।

କାର୍ତ୍ତିକ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ପରଦିନ ଛାଡ଼ଖାଇ ମଧ୍ୟ ପଡ଼େ । ଛାଡ଼ଖାଇ

ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ରର ଅନ୍ୟନାମ ବୁନେରା !

ଦିନିଦିନ ତଳେ ଉପାପଦ ଭାଳ ତାଳ ନିର୍ମାତ୍ର ଶ୍ରମରେ ପୃଥିବୀର ସବୁଠାରୁ ଶୁଣିଶାଳୀ ଯନ୍ତ୍ର 'ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର'ର ସୁନ୍ଦର ବାଖ୍ୟା କରିଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟତମ ଶ୍ରୁତି ପହଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ଛଅଟି ବିଧିକୁ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ରକାରୀ ଆପଣେଇଥାଏ । ଜାଳଦେବା, ମାରିଦେବା, ଓପାଡ଼ି ଫୋପାଡ଼ିଦେବା, ଅନ୍ୟକୁ ସମ୍ମୋହିତ କରିବା, ନିଷ୍ଠୁର କରିଦେବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିନାଶ କରିବା ଏହି ଶ୍ରୁତି ବିଧି ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ପୁରାଣ ପୁସ୍ତାକରେ ହେଉ କି ସାମାଜିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ହେଉ, ବୃତ୍ତିଗତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଥବା ରାଜନୈତିକ ରଣଭୂମିରେ ହେଉ ସବୁଠି ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ରର ରାଜୁତି । ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର କରିଆରେ ସଫଳତା ହାସଲ କରିବା ଏ ଯୁଗରେ ମୂଳମନ୍ତ୍ର ବୋଲି ସେ ତାଙ୍କ ଆଲୋଚନାରେ ବିଶ୍ୱେକ୍ଷଣ କରିଛନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ଏକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଯନ୍ତ୍ର ହୋଇଥିଲେ ହେଁ ସତ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଆସିଲେ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ରକାରୀର ବିନାଶ ଅବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସୂତନା ଦେଇ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ରକାରୀକୁ ସାଧାରଣରେ ନିହିତ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନଥିବାରୁ ପୂର୍ବ ଧରଣର କିଛି ଚରିତ୍ରକୁ ସର୍ବଶେଷ ତଥ୍ୟ ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରୁନାହିଁ ।

୧୯୮୭ ମସିହାର ଏକ ଘଟଣା । ଜମିଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଏକ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ସମ୍ପନ୍ନ ଦେବାନୁଷ୍ଠାନର ବିକାଶକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏକ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା । ସେତେବେଳର ଏକ ନାମୀ ମାସପତ୍ରରେ ଯଦିଓ ତାହା ଥିଲା ଗଣକ କଲ୍ୟାଣ ଲାଗି, କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ କଟିପୟଙ୍କର ସ୍ୱାର୍ଥ ହାନି ହେବାରୁ ସେମାନେ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ରଚିଲେ । ବିକାଶ ପାଇଁ ଆଗଧାଡ଼ିରେ ଥିବା ସେଇ ଯୁବକଙ୍କୁ ଦୁଇଦଶଶହ ମଧ୍ୟରେ । ସରକାରୀ ଜମିରେ

ସତ କହିବାକୁ କିଆଁ ଡରିବି

◆ ଅଭିଳା ପ୍ରସାଦ ଦାସ

ଅପରାଧିକ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ଲାଗି ଭାରତୀୟ ନ୍ୟାୟ ସଂହିତାରେ ଦଫା ଅଛି । ସେଥିଲାଗି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗେସାଙ୍ଗେ କାମିନି ମିଳେନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟତମ ପ୍ରତିଷ୍ଠାରେ ଅସହିଷ୍ଣୁ ଏବଂ କାହା ଉପରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆକ୍ରୋଶ ରଖି ତା' ବିରୋଧରେ ମିଥ୍ୟା ପ୍ରଚାର କରି ଏହା ଜରିଆରେ କାହାରି ଶ୍ରୁତି ପହଞ୍ଚାଇବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କଲେ ବେଳେବେଳେ ତାହା ସେହି ଅସହିଷ୍ଣୁକାରୀ ପାଇଁ ବିନାଶକାରୀ ହୋଇଥାଏ । କାର୍ଯ୍ୟିକ ନା ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ରିୟାର ସମାନ ଓ ବିପରୀତ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଥାଏ । ଯଦି ଅପରପାର୍ଶ୍ୱରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ନିରପରାଧ ହୋଇଥାଏ ଓ ତା' ବିରୋଧରେ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ରର ବ୍ୟବହାର ତାକୁ ଶ୍ରୁତି ପହଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ କେହି ଉଦ୍ୟମ କରେ ତେବେ ସେଠି ନ୍ୟାୟସଂହିତା ନୁହେଁ ବରଂ ଭଗବାନଙ୍କ ଦଫା ଲାଗୁ ହୁଏ ।

ଅପରାଧିକ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ଲାଗି ଭାରତୀୟ ନ୍ୟାୟ ସଂହିତାରେ ଦଫା ଅଛି । ସେଥିଲାଗି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ସାଙ୍ଗେସାଙ୍ଗେ କାମିନି ମିଳେନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟତମ ପ୍ରତିଷ୍ଠାରେ ଅସହିଷ୍ଣୁ ଏବଂ କାହା ଉପରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆକ୍ରୋଶ ରଖି ତା' ବିରୋଧରେ ମିଥ୍ୟା ପ୍ରଚାର କରି ଏହା ଜରିଆରେ କାହାରି ଶ୍ରୁତି ପହଞ୍ଚାଇବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କଲେ ବେଳେବେଳେ ତାହା ସେହି ଅସହିଷ୍ଣୁକାରୀ ପାଇଁ ବିନାଶକାରୀ ହୋଇଥାଏ । କାର୍ଯ୍ୟିକ ନା ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ରିୟାର ସମାନ ଓ ବିପରୀତ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଥାଏ । ଯଦି ଅପରପାର୍ଶ୍ୱରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ନିରପରାଧ ହୋଇଥାଏ ଓ ତା' ବିରୋଧରେ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ରର ବ୍ୟବହାର ତାକୁ ଶ୍ରୁତି ପହଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ କେହି ଉଦ୍ୟମ କରେ ତେବେ ସେଠି ନ୍ୟାୟସଂହିତା ନୁହେଁ ବରଂ ଭଗବାନଙ୍କ ଦଫା ଲାଗୁ ହୁଏ । ଯାହାର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ ସେଇ ଅଦୃଶ୍ୟ ଶକ୍ତିର ମାତ୍ର ଏତେ ସାଂଘାଟିକ ହୁଏ ଯେ ବୁଝିଲେ । ବେଳକୁ ଅନେକ କିଛି ପରିସ୍ଥିତି ଘଟିଥାଏ ।

ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଫଳତା ପାଇବା ପାଇଁ ମଣିଷ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର କରେ । ସେଥିଲାଗି ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ସମ୍ପର୍କରେ ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ କେହି କେବେ ବି ନିଜର ହାନି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଚରିତାର୍ଥ ପାଇଁ କାହାର ଶ୍ରୀତ୍ୟାଧିନ କରିବାକୁ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ରଚିଲେ ସେଥିରେ ସଫଳତା ମିଳେନି, ବରଂ ବୁନେରା ହୋଇ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ରକାରୀ ହିଁ ବିନାଶ ଘଟାଇଥାଏ । ଏପରି ମାଳମାଳ ନିଜର ରହିଛି । ଅନୁଭବ ଅନୁଭୂତିରେ ଗତ ତିନି ଦଶଶହ ଭିତରେ ଏହିପରି ଅନେକ ଘଟଣା ଖୁସି ହୋଇ ରହିଥିଲେ ହେଁ ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ସୂଚନା ଦେଲେ ଲେଖା ଢେର ଲିପିଯିବ । ତାହା ବାରାନ୍ଦରେ...

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସାହିତ୍ୟର ସୁଷ୍ଟା ଆଦିକବି ସାରଳା ଦାସ

ପ୍ରପେସର ଡା ଅଶୋକ କୁମାର ମହାପାତ୍ର

ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସାହିତ୍ୟର ଆଦିକବି ସାରଳା ଦାସ ଜଣେ ଏ ଜାତିର ଚିର ନମସ୍ୟା । ସମାଜରେ ଯେତେବେଳେ ସଂସ୍କୃତ ଭାଷାର ଅଖଣ୍ଡ ପ୍ରତିପତ୍ତି ଥିଲା ସେ ସମୟରେ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ବୋଧାତମ୍ୟ ହେଲାକାଳି ଲୋକଙ୍କର ବୁଝିବା ଭାଷାରେ ପୁରୁଣା ଲେଖିବାକୁ ସାହସ ବାଣିଥିଲେ । ସମାଜରେ ପଞ୍ଚିତମାନଙ୍କ ଶୋଷରେ ଶିକାର ନହେବାକୁ ଝଙ୍କଡ଼ ବାସିନୀ ମା' ଶାରଳା ଠାକୁରାଣୀଙ୍କୁ ଆରୁଣ୍ୟ କରି ପୁରାଣଗୁଡ଼ିକ ରଚନା କରିଥିଲେ । ସେ ସମୟରେ ଗାଳକ୍ୟ ସ୍ୱାକୃତି ନପାଇଲେ ପୁରାଣଗୁଡ଼ିକ ସମାଜରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇପାରୁ ନଥିଲା । ସାରଳା ଦାସ ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି କବିକେନ୍ଦ୍ର ଦେବଙ୍କ ସୈନ୍ୟବାହିନୀରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନ ଭ୍ରମଣ କରି ସେଠାକାର କଥାବସ୍ତୁ, ଶବ୍ଦକଳା, ଗଳିତକଣ୍ଠ, ସାମାଜିକ ଧର୍ମ, ସାମାଜିକ ନ୍ୟାୟ, ଭଗବତମାଳି, ଓଡ଼ିଆ ଘରର ଖାଦ୍ୟପିୟ, ବସନ ଭୂଷଣ ସବୁକୁ ସଂଗ୍ରହ କରି ପୁରାଣ ରଚନା କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇଥିଲେ ।

କବିକେନ୍ଦ୍ର ଦେବଙ୍କ ସୈନ୍ୟବାହିନୀରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିବା ସମୟରେ ଉତ୍କଳ ରାଜାଙ୍କ ରାଜାଙ୍କ ନିକଟତର ହୋଇ ପୁରାଣଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ିବାରେ ତାଙ୍କୁ ଜରୁରୀ ସୁଯୋଗ ମିଳେ । ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ବିକାଶରେ ତାଙ୍କର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱ ରାଜି । ସାରଳାଦାସ ପଞ୍ଚଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ମହାନ ବିପ୍ଳବ ସାଧି ପୁରାଣ ଆଦି ରଚନା କରିଥିଲେ । ମହାଭାରତ, ବିଳଙ୍କା ରାମାୟଣ, ଚଣ୍ଡିପୁରାଣ, ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ବଚନିକା ଭଳି ପୁରୁଣ ଗ୍ରନ୍ଥକୁ ତାଳିପତ୍ର ଓ ଲେଖନୀ ସାହାଯ୍ୟରେ ଲେଖି ଉତ୍କଳର ବାଣୀ ଭଣ୍ଡାରକୁ ରଖିମନ୍ତ କରିଛନ୍ତି । ସାରଳାଦାସଙ୍କ ମହାଭାରତ ଓଡ଼ିଆ ଜନଜୀବନର ବେଦ କହିଲେ ଅଧିକ୍ଷିତ ହେବନାହିଁ । 'ଯାହା ନାହିଁ ଭାରତେ ତାହା ନାହିଁ ଭାରତେ' ଭଳି ଲୋକବାଣୀ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଗୁମ୍ଫାରେ ହେଉଛି । ଲୋକଙ୍କ ପଠନ ସରଳ ବୋଧାତମ୍ୟ ହେବା ତାଙ୍କୁ ବୁଝିଥିଲେ ରଚନା କରି ଥିଲେ । ଅଠର ପର୍ବ ବିଶିଷ୍ଟ ମହାଭାରତରେ ଏକଲକ୍ଷ ଗାଳିକ ହଜାର ପଦ ଲେଖି ସବୁଠାରୁ ଗରିମାନର ପ୍ରମାଣ ଦେଇଥିଲେ ।

ସାରଳାଦାସ ଉତ୍କଳର ଆଦିକବି ହୋଇଥିବାକୁ ତାଙ୍କର ରଚନାବଳୀ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାବ୍ୟକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ନାବିତ ହୋଇଛି । କେବଳ ଓଡ଼ିଶାରେ ନୁହେଁ, ଓଡ଼ିଶା ବାହାରର କାବ୍ୟଗୋପାଳାନେ ବହୁଳ ଭାବରେ ପ୍ରତ୍ନାବିତ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେହି ସାର୍ବଭୌମ୍ୟ ସୁଷ୍ଟା ଯେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାକୁ ଲୋକ କାବ୍ୟରେ ପରିଚିତ କରାଇପାରିଛି ସେହି ମହାନ ସାଧକଙ୍କ ଜନ୍ମ ବିଜ୍ଞାମାସ, କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ପ୍ରତିପଦାରେ ଜନ୍ମମାଟି ଚେନ୍ଦ୍ରକିପଦା ପାଳନ କରି ଆସୁଛି ବୋଲି ଜଣାଯାଏ । ଏସବୁ ସତ୍ୟ ଝଙ୍କଡ଼ ବାସିନୀ, ଅଭୟ ପ୍ରଦାୟିନୀ ଦେବୀ ଶରଦାଙ୍କ କୃପାରୁ ତାଙ୍କର କବିତ୍ୱ ସୃଷ୍ଟି ହେବନାହିଁ । 'ଯାହା ନାହିଁ ଭାରତେ ତାହା ନାହିଁ ଭାରତେ' ଭଳି ଲୋକବାଣୀ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଗୁମ୍ଫାରେ ହେଉଛି । ଲୋକଙ୍କ ପଠନ ସରଳ ବୋଧାତମ୍ୟ ହେବା ତାଙ୍କୁ ବୁଝିଥିଲେ ରଚନା କରି ଥିଲେ । ଅଠର ପର୍ବ ବିଶିଷ୍ଟ ମହାଭାରତରେ ଏକଲକ୍ଷ ଗାଳିକ ହଜାର ପଦ ଲେଖି ସବୁଠାରୁ ଗରିମାନର ପ୍ରମାଣ ଦେଇଥିଲେ ।

ସାରଳାଦାସ ଉତ୍କଳର ଆଦିକବି ହୋଇଥିବାକୁ ତାଙ୍କର ରଚନାବଳୀ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାବ୍ୟକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ନାବିତ ହୋଇଛି । କେବଳ ଓଡ଼ିଶାରେ ନୁହେଁ, ଓଡ଼ିଶା ବାହାରର କାବ୍ୟଗୋପାଳାନେ ବହୁଳ ଭାବରେ ପ୍ରତ୍ନାବିତ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେହି ସାର୍ବଭୌମ୍ୟ ସୁଷ୍ଟା ଯେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାକୁ ଲୋକ କାବ୍ୟରେ ପରିଚିତ କରାଇପାରିଛି ସେହି ମହାନ ସାଧକଙ୍କ ଜନ୍ମ ବିଜ୍ଞାମାସ, କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ପ୍ରତିପଦାରେ ଜନ୍ମମାଟି ଚେନ୍ଦ୍ରକିପଦା ପାଳନ କରି ଆସୁଛି ବୋଲି ଜଣାଯାଏ । ଏସବୁ ସତ୍ୟ ଝଙ୍କଡ଼ ବାସିନୀ, ଅଭୟ ପ୍ରଦାୟିନୀ ଦେବୀ ଶରଦାଙ୍କ କୃପାରୁ ତାଙ୍କର କବିତ୍ୱ ସୃଷ୍ଟି ହେବନାହିଁ । 'ଯାହା ନାହିଁ ଭାରତେ ତାହା ନାହିଁ ଭାରତେ' ଭଳି ଲୋକବାଣୀ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଗୁମ୍ଫାରେ ହେଉଛି । ଲୋକଙ୍କ ପଠନ ସରଳ ବୋଧାତମ୍ୟ ହେବା ତାଙ୍କୁ ବୁଝିଥିଲେ ରଚନା କରି ଥିଲେ । ଅଠର ପର୍ବ ବିଶିଷ୍ଟ ମହାଭାରତରେ ଏକଲକ୍ଷ ଗାଳିକ ହଜାର ପଦ ଲେଖି ସବୁଠାରୁ ଗରିମାନର ପ୍ରମାଣ ଦେଇଥିଲେ ।

ସାରଳାଦାସ ଉତ୍କଳର ଆଦିକବି ହୋଇଥିବାକୁ ତାଙ୍କର ରଚନାବଳୀ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାବ୍ୟକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ନାବିତ ହୋଇଛି । କେବଳ ଓଡ଼ିଶାରେ ନୁହେଁ, ଓଡ଼ିଶା ବାହାରର କାବ୍ୟଗୋପାଳାନେ ବହୁଳ ଭାବରେ ପ୍ରତ୍ନାବିତ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେହି ସାର୍ବଭୌମ୍ୟ ସୁଷ୍ଟା ଯେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାକୁ ଲୋକ କାବ୍ୟରେ ପରିଚିତ କରାଇପାରିଛି ସେହି ମହାନ ସାଧକଙ୍କ ଜନ୍ମ ବିଜ୍ଞାମାସ, କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ପ୍ରତିପଦାରେ ଜନ୍ମମାଟି ଚେନ୍ଦ୍ରକିପଦା ପାଳନ କରି ଆସୁଛି ବୋଲି ଜଣାଯାଏ । ଏସବୁ ସତ୍ୟ ଝଙ୍କଡ଼ ବାସିନୀ, ଅଭୟ ପ୍ରଦାୟିନୀ ଦେବୀ ଶରଦାଙ୍କ କୃପାରୁ ତାଙ୍କର କବିତ୍ୱ ସୃଷ୍ଟି ହେବନାହିଁ । 'ଯାହା ନାହିଁ ଭାରତେ ତାହା ନାହିଁ ଭାରତେ' ଭଳି ଲୋକବାଣୀ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଗୁମ୍ଫାରେ ହେଉଛି । ଲୋକଙ୍କ ପଠନ ସରଳ ବୋଧାତମ୍ୟ ହେବା ତାଙ୍କୁ ବୁଝିଥିଲେ ରଚନା କରି ଥିଲେ । ଅଠର ପର୍ବ ବିଶିଷ୍ଟ ମହାଭାରତରେ ଏକଲକ୍ଷ ଗାଳିକ ହଜାର ପଦ ଲେଖି ସବୁଠାରୁ ଗରିମାନର ପ୍ରମାଣ ଦେଇଥିଲେ ।

ପାଠକାୟ...

ନାରଦ ସମ୍ମାନର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ରକ୍ଷା କରାଯାଉ

ମହାଶୟ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ମର୍ତ୍ତ୍ୟ, ପାତାଳ ତ୍ରିପୁର ଭ୍ରମଣ କରି ସତ୍ୟ ସୟାସ ପରିବେଷଣ କରୁଥିବା ଦେବର୍ଷି ନାରଦଙ୍କୁ ସାଧାବିକ ଗରତର 'ଆଦ୍ୟତାରକା' ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଏ । ଏପରିକି ସତ୍ୟ ସୟାସ ପରିବେଷଣ କରି ଅସୁର-ଦେବତାଙ୍କ ଏକତ୍ରରେ ଯୁଦ୍ଧ ସୃଷ୍ଟିକାରୀ ନାରଦଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧେ ସନ୍ନାଦ ଦେଉଥିବା ଯୋଗୁଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସାଧାବିକଙ୍କୁ 'ଦେବର୍ଷି ନାରଦ' ସମ୍ମାନରେ ସମ୍ମାନିତ କରାଯାଏ । ଯଦ୍ୱାରା ସାଧାବିକମାନେ ନାରଦଙ୍କ ନିରପେକ୍ଷତାର ଗୁଣଗାନ କରି ସତ୍ୟ ସୟାସ ପରିବେଷଣ କରନ୍ତି । ମାତ୍ର, ଏବେ ଦେଖାଯାଉଛି ଯେ ସାଧାବିକବୀର ମୂଳମନ୍ତ୍ର କାଶିନିଥିବା ଅନେକ ସାଧାବିକଙ୍କୁ ନାରଦ ସମ୍ମାନରେ ସମ୍ମାନିତ କରାଯାଇଛି । ଠିକ୍ ସେହିଭଳି ସାଧାବିକା ଅଳ୍ପରେ ଅନେକ ସାଧାବିକ ଅନ୍ୟତମ କୁହାଗତନା, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଚରିତ୍ରସଂହାର, ଅର୍ଥ ପାଇଁ ଅଯଥା ଗୁଣଗାନ, ଅନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲିପ୍ତ ସାଧାବିକଙ୍କୁ ନାରଦ ସମ୍ମାନରେ ସମ୍ମାନିତ କରାଯାଇଛି । ଫଳରେ ଏହି ସମ୍ମାନର ମାନ୍ୟତା ହେଉଛି ଏହି ସମ୍ମାନ ଦେବା ପୂର୍ବରୁ ବିଭିନ୍ନ ଦିଗ ଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପରାହୀନକୁ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ ଉପଯୁକ୍ତ ସାଧାବିକଙ୍କୁ ସମ୍ମାନୀତ କରାଗଲେ ନାରଦ ସମ୍ମାନର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ରକ୍ଷା ହେବ ।

ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରସାଦ ମହାରଣା, ବାରିଚୌକ, ତେଜାନାମ

କାର୍ତ୍ତିକ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଓଡ଼ିଆ ଗାୟକରେ ଅତି ସାରା ରାଜ୍ୟରେ ଛାଡ଼ଖାଇ ପାଦନ କରାଯାଉଛି । ଛାଡ଼ଖାଇ ହେଉଛି ମାସ ଯାହା ଆମିଷ ନଖାଇବାର ଅନୁଷ୍ଠିତ ଛାଡ଼ାଳବା । ଏଥିପାଇଁ କେତେ ନିରାସ ପଶୁପକ୍ଷୀ ହତ୍ୟା କରାଯାଇଥାଏ ଯାହାଫଳରେ ଲକ୍ଷାଧିକ ଛେକି, କୁକୁଡ଼ା ବଦି ପଡ଼ିଥାଏ । ଏଠାରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି, ମାସ ଯାହା ଧର୍ମ ଆଚରଣ କରିବା ପରେ ପଶୁପକ୍ଷୀ ହତ୍ୟା କରି ଆମେ କେଉଁ ପ୍ରକାରର ଧର୍ମ ପାଳନ କରୁଛୁ? ଆମକୁ ସୁଧାଇବା ପରି କାମକୁ ଆମେ ପରମ୍ପରା ନାମ ଦେଇଛୁ । ନିଜ ମନକୁ ଶାନ୍ତି କରିବା ପାଇଁ ବଳିପ୍ରସ୍ତୁତ ମଧ୍ୟ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ଦେଇଛୁ । ଛାଡ଼ଖାଇ ନାମ ନେଇ ଦେବା ପାଠରେ ପଶୁବଳି ଦେବାକୁ ପଛନୁଆଁ ଦେଉନାହିଁ । ପ୍ରତ୍ୟାସନ ବଳିପ୍ରସ୍ତା ବନ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ସପକ୍ଷ ହେଉନାହିଁ । ଆଜିର ଏକଦିଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ବଳିପ୍ରସ୍ତା କେତେ ସମାଜିକ ତାହା ଆଧୁନିକ ମଣିଷ ବିଚାର କରିବାର କଥା ।

'ଛାଡ଼ଖାଇ'ରେ ପଶୁହତ୍ୟା

ଜଣାଯାଇଛି ଯେ, ଆମିଷଖାଳ ଠାକୁ ନିରାମିଷାଣୀ ଦୀର୍ଘ ନିରାମୟ ଜୀବନଯାପନ କରିଥାନ୍ତି । ଆମିଷ ଭକ୍ଷଣ କରୁଥିବା ଲୋକେ ହଠାତ୍ ଭଜେକନାର ବସବର୍ତ୍ତା ହୋଇପଡ଼ିଥାଏ । ସେମାନଙ୍କର ରକ୍ତଗାପ ବୃଦ୍ଧି ଘଟେ । କୌଣସି ଅପରାଧରେ ନବ ଓ ମାଂସ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ । ତଥାପି ଆମିଷ ଅଧିକାଂଶ ଲୋକଙ୍କର ପ୍ରିୟ ଖାଦ୍ୟ । ବିଭିନ୍ନ ବାସ ଓ ପର୍ବର ନାମ ନେଇ ଆମେ ପ୍ରାୟ ମାଂସ ଭକ୍ଷଣକୁ ଆମର ନିତ୍ୟନୈମିତିକ ଜୀବନରେ ଭକ୍ତି କରିଦେଉଛୁ । ତେବେ ୨୦୨୪ରେ ଜାତିସଂଘ ରିପୋର୍ଟ ଅନୁଯାୟୀ ଭାରତରେ ନିରାମିଷାଣୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ । ସିଏନ୍-ଏନ୍-ଆଇବିଏନ୍-ଓ ହିନ୍ଦୁ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଅନୁଯାୟୀ, ଭାରତରେ ୩୯ ପ୍ରତିଶତ ହେଉଛନ୍ତି ନିରାମିଷାଣୀ । ଜୈନ ସଂପ୍ରଦାୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନିରାମିଷାଣୀ ହୋଇଥିଲା ବେଳେ ହିନ୍ଦୁଧର୍ମର ବ୍ରାହ୍ମଣ ସଂପ୍ରଦାୟର ୫୫ ପ୍ରତିଶତ ଆମିଷ ଖାଆନ୍ତିନାହିଁ । ମୁସଲମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମାତ୍ର ୩ ପ୍ରତିଶତ ଆମିଷକୁ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତିନାହିଁ । ତେବେ ବିଶ୍ୱର ଅନ୍ୟ ମାଂସ ନଖାଇ ଚା'ହେଲେ ଭକ୍ତି ଭାରତରେ ମାଂସ ଭକ୍ଷଣ କମି । ମାତ୍ର ଏହି ଧାରା ଧାରେ ଧାରେ କମିବାକୁ ଲାଗିଛି । ୨୦୨୫ ଭୁବନେଶ୍ୱର ବିଶ୍ୱ ପ୍ରମୁଖ ପତ୍ରିକା 'ଭେରିଟେଡ଼ିଆଡ଼ିକ୍‌ଲାଇଫ' ତରଫରୁ ଲାକ୍ଷ୍ୟା ଥିବା ସେ କହିଛନ୍ତି । କିଛି ଦୁର୍ଘଟଣା ସାମାନ୍ୟ ପ୍ରତିହତ କରିବା ସକାଶେ କାର୍ତ୍ତିକ ମାସର ମାହାତ୍ମ୍ୟ ରହିଛି । ସଂଯମ ହେବୁ କାଳେ କାହାର ମାଂସାଣା ଭାବ ହୁଏ ହୋଇପାରେ ହେଲେ ତା'ପରେ ପରେ ଏହି ଛାଡ଼ଖାଇ ପ୍ରଥା ରଖିବା ଦ୍ୱାରା କାର୍ତ୍ତିକ ମାସରେ ଯେଉଁ ପୁଣ୍ୟମିଳେ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ତାହା ବଦାୟ ରହୁଛି କି? ଚା'ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନଷ୍ଟ ହେଉଛି କିନାହିଁ? ସଂସ୍କାର ଶ୍ରୀବତ୍ସ ପଣ୍ଡା ଏହାର ଉତ୍ତର ଦେଇଛନ୍ତି- 'ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ବାସି ଛାଡ଼ଖାଇ ଦିନ ମାଂସ, ପିଆଜ, ଚପୁଟା, ମୁଜା, ମରିଚ ଆଦି ଖାଇବା ଦ୍ୱାରା ବ୍ରତ ବିଧାନ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ନିୟମ, ତ୍ୟାଗଶୀଳତା, ସଂଯମ ଆଦି ନଷ୍ଟ ହୁଏ । ବ୍ରତଗାର ଓ ତ୍ୟାଗଶୀଳତା ସହିତ ଫଳ ନଷ୍ଟ ହେବା ବାହାରେ ଶରୀରର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ନଷ୍ଟ ହୁଏ ଏବଂ ମନ କରୁଛି ଅତ୍ୟାଚାର ଓ ଅତିକ୍ରମ ଆହାର ହେବୁ ଏକାଦଶୀ ବ୍ରତର ଫଳ ଯେପରି ନଷ୍ଟ ହୁଏ, ଛାଡ଼ଖାଇ ହେବୁ କାର୍ତ୍ତିକ ବ୍ରତ ସେହିପରି ନଷ୍ଟ ହୁଏ' । କାର୍ତ୍ତିକ ମାସ ପରେ ମାଂସ, ପିଆଜ, ଅଣ୍ଡା ଭକ୍ଷଣ କରାଯାଇପାରେ କିନ୍ତୁ କାର୍ତ୍ତିକ ମାସ ସକାଶେ ଛାଡ଼ଖାଇ ପାଳନ କରାଯିବା କେତେ ଦୂର ଠିକ୍ ତାହା ଜାଣି ହୁଏ ନାହିଁ । ଛାଡ଼ଖାଇ ବୋଲି ଏକ ଧାରାବନ୍ଧ ନିୟମ ରହିବା ଜାଣି ହୁଏ ନାହିଁ । କାର୍ତ୍ତିକ ବ୍ରତ ସକାଶେ ଲୋକ ଯେତେ ଭବାସୀନ ରହନ୍ତି, ଛାଡ଼ଖାଇ ବିଧି ପ୍ରତି ଅଧିକ ଅନୁକୂଳ ଥିବା ଦେଖାଯାଏ । ତେଣୁ

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପତ୍ରା ଯୁକ୍ତି ବାଡ଼ି କହନ୍ତି ଯେ, 'ଯେଉଁମାନେ ଭାବି ନେଉଛନ୍ତି ଯେ, ମାଂସ ମଧ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟର ଏକ ସ୍ୱାଭାବିକ ଆହାର, ସେମାନେ ଏଥର ଦେଖନ୍ତୁ ମାଂସହାରୀ ପ୍ରାଣୀ ଓ ଶାକାହାରୀ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରକୃତିଗତ ପ୍ରଭେଦ କେତେ?' ଏହାର ପ୍ରମାଣ ଏହି କାର୍ତ୍ତିକ ମାସରେ ଦିଆଯାଇପାରେ । ଭାରତ ପୁସ୍ତକାଳ ନିରାମିଷାଣୀଙ୍କ ଏକ ଦେଶ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଧାରାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟୁଛି । ନିରାମିଷାଣୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ହ୍ରାସ ପାଇବାରେ ଲାଗିଛି । ଫଳରେ ପଶୁହତ୍ୟା ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି । ଯାହାକି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବିକ୍ଷୟ । ବାସ୍ତବ କଥା ହେଉଛି ଛାଡ଼ଖାଇର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଚାତୁର୍ଯ୍ୟ କଥାକୁ ଭୁଲି ଯାଇ ଜିଜ୍ଞାସାର ଆଗ୍ରହକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେଉଛୁ । 'ଛାଡ଼ଖାଇ'ର ଚାତୁର୍ଯ୍ୟ ଓଡ଼ିଆ ସଂସ୍କୃତିରେ ମାତ୍ର, ଦୈଶିକ ଓ କାର୍ତ୍ତିକ ହେଉଛନ୍ତି ଧର୍ମ ମାସ । ଏହି ମାସ ଗୁଡ଼ିକରେ ସାରା ମାସ ବ୍ରତ ପାଳନ କରାଯାଏ । ମାତ୍ର ଓ ଦୈଶିକ ହବିଷ ମାସ ହୋଇଥିଲେ ହେଁ ସମସ୍ତେ ପାଳନ କରନ୍ତି ନାହିଁ । କାର୍ତ୍ତିକ ମାସକୁ ସର୍ବାଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଏ । ବିଧବାଙ୍କ ପାଇଁ କାର୍ତ୍ତିକ ବ୍ରତ ପାଳନ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ । କାର୍ତ୍ତିକରେ ବିଧବାମାନେ ଦିନରେ ଥରେ ମାତ୍ର ଘୃତ ମିଶ୍ରିତ ଅଳ୍ପଆ ଅନ୍ନ ସହ ମୂଳ, କଦଳୀ, ଓଷ୍ଠ ଓ ସାଗୁ ମିଶା ଚାଲି ଖାଇବା କରନ୍ତି । ଏହି ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ବର୍ଜନୀୟ । ସେମାନେ ପରିତ୍ୟାଗ କରିଥିବା ଖାଦ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ରତ ଶେଷ ହେବାପରେ ଖାଇବାକୁ ଛାଡ଼ଖାଇ କୁହାଯାଏ । ଛାଡ଼ଖାଇରେ ବିଧବାମାନେ ସାଧାରଣତଃ କାଞ୍ଜି ଖାଆନ୍ତି । ମାସ ଆରମ୍ଭରେ ତ୍ୟାଗ କରିଥିବା ଅନ୍ୟ ପରିବାପତ୍ର, ଫଳମୂଳ, ଉଷୁଧ, ଭାତ, ଚୁଡ଼ା ଶାଗ ଓ ଖଟା ମଧ୍ୟ ଖାଆନ୍ତି । ଏସବୁ ଛାଡ଼ଖାଇର ଖାଦ୍ୟ । ଛାଡ଼ଖାଇ ସହ ଆମିଷ ଭୋଜନରେ କୌଣସି ପାରମ୍ପରିକ ସଂପର୍କ ନାହିଁ । ତେ

